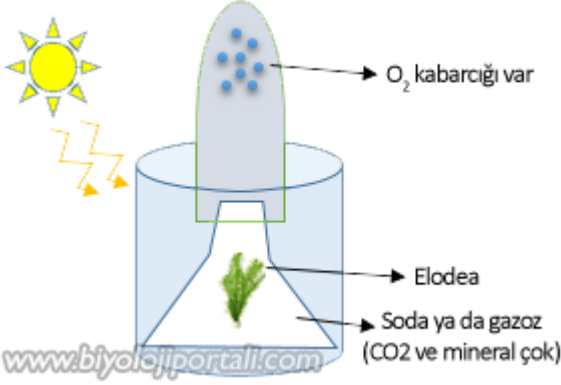

FOTOSENTEZ DENEYLERİ

Deney 1 : CO₂'nin fotosenteze etkisi

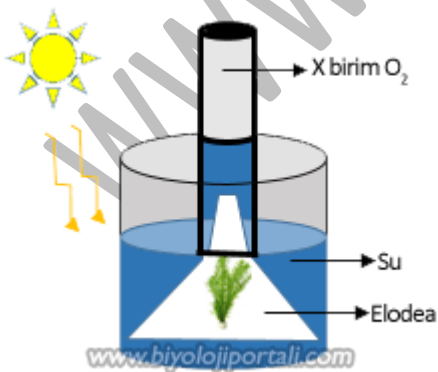
Deney düzeneğine soda ya da gazoz konulduğunda biriken O₂ kabarcıklarının miktarında normal su konulmuş haline göre daha fazla artış olduğu gözlenir. www.biyolojiportali.com
Sonuç 1 : CO₂'li ortamda fotosentez hızı artar.

Deney 2 : Işığın fotosenteze etkisi

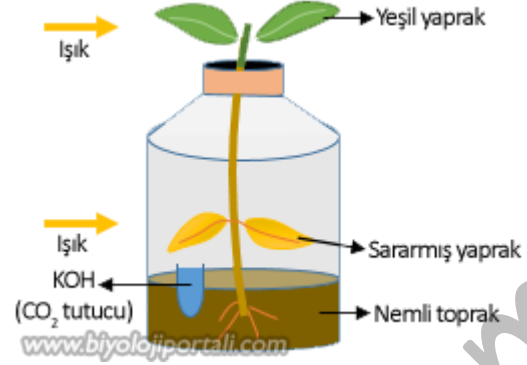
Karanlık ortam
 Deney düzeneği ışısız ortamda hazırlanıp beklenirse, O₂ kabarcıklarının oluşmadığı gözlenir.
Sonuç 2 : Işıksız ortamda fotosentez gerçekleşmez.

Deney 3 : Fotosentezde O₂ üretildiğinin kanıtlanması

Düzenekteki elodea bitkisi aydınlık ortamda uzun süre bekletilir, yanmakta olan kibrit ters çevrilen tüpe yaklaştırılırsa, gazı alev parlaklığının arttığı gözlenir.
Sonuç 3 : Alev parlaklığının artması, fotosentezde O₂ üretildiğini kanıtlar.

Deney 5 : Fotosentez için CO₂ gerektiğinin gösterilmesi

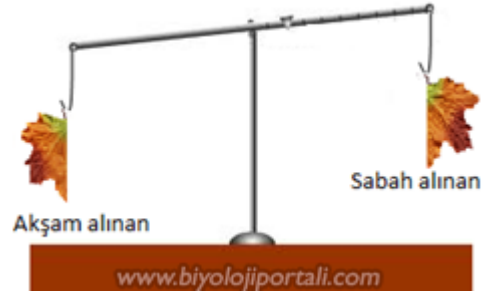
Yeşil bir bitki, cam kavanoza şekildeki gibi yerleştirilip kavanoza hava girmesi önlenerek ışıklı ortamda bir süre bekletiliyor. Belli bir süre sonra kavanozun içindeki yaprakların sarardığı diğer yaprakların yeşilliğini koruduğu gözlenir.

Sonuç 5 : Kavanoz ışık almasına rağmen KOH, CO₂'leri tuttuğu için kavanozun içindeki yapraklar fotosentez yapamamıştır. Bunun sonucunda kurumuştur. Ancak kavanoz dışındaki yapraklar fotosenteze devam ettikleri için yeşil kalmıştır. Bu sonuç fotosentez için CO₂'nin gerekli olduğunu göstermektedir.

Deney 6 : Fotosentezde ağırlık artışı deneyi

-SACHS tarafından yapılan "yarım yaprak yöntemi" deneyi ile fotosentezde ağırlık artışı olduğu gösterilmiştir. Buna göre; orta damarına göre tam simetrik olan bir yaprağın yarısı sabah erkenden alınıp kurutularak tartılıyor. Yaprığın diğer yarısı ise bitki üzerinde bırakılıp, akşam kesilerek kurutulup tartılıyor. Akşama kadar bitki üzerinde bırakılan kısmın daha ağır olduğu görülüyor.

Sonuç 6 : Bitki üzerinde bırakılan kısımda fotosenteze bağlı olarak organik maddenin arttığını, bunun da ağırlık artışına neden olduğunu göstermektedir.

Şekil: Yarım yaprak yöntemi

UYARI: Fotosentez için bitkilerde geliştirilen adaptasyonlar:

1. **Kutikulanın ince ya da kalın olması:** İnce olması terlemeyi kolaylaştırır. Kalın olması ise su kaybını azaltır.
2. **Epidermis hücrelerinin ve kutikulanın renksiz şeffaf olması:** Işığın alt tabakaya geçişini sağlar.
3. **Palizat parankimasi hücrelerinin çok sıkı dizilmesi ve bol kloroplast taşıması:** Işığın daha fazla soğurularak maksimum verim alınmasını sağlar. www.biyolojiportali.com
4. **Sünger parankimasi hücrelerinin boşluklu dizilmesi:** Gaz alış verişini ve difüzyonunu hızlandırır.
5. **Stomaların açılır kapanır olması:** Gaz alış verişini ile terleme arasındaki dengenin ayarlanmasını sağlar.